

הנשיא ביידן נאלץ להתמודד עם סבך  
הבעיות האזוריות, וגם עם בחירות:

# המבוגר האחרוני



■ המלחמה בעזה היא אולי הגורלית ביותר שהייתה אי פעם מבחינת ארה"ב שהעומד בראשה מנהל בעצמו את קרב חייו ■ ארה"ב מתמרנת בין חזיתות גורליות מאוקראינה ועד עזה. מה האינטרסים האמיתיים של הנשיא ביידן, שהתנהלותו עד כה בכל הזירות עושה רושם רכרוכי והססני, עד כמה היא פוגעת בכוח ההרתעה של אמריקה והאם הבחירות ההולכות ומתקרבות הן אלו שמנהלות אותו מעבר לכל שיקול מכריע אחר ■ לא הכל בחירות

ר. גיל

"ארה"ב עומדת כיום בפני אחד הרגעים המכריעים והנדירים שחווה, שלא נופלת מתקר- פות היסטוריות גורליות שהתקיימו בהן תהפוכות ששינו את העולם, כמו במלחמה הקרה ואפילו אחרי ה-11 בספטמבר".

את ההערכה הזו לא נתנו פרשנים עולמיים תאבי סקופים הנוטים להעצים כל אירוע, אלא כי אם ראש ה-CIA וויליאם ברנס, ודבריו יכולים קצת לשפוך אור על ההתנהלות התמוהה לעיתים של הנשיא ביידן במגרשים הרגישים של מזרח אירופה, מזרח אסיה והמזרח התיכון גם יחד. שנראית הססנית ואפילו למראית עין פחדנית, עם רצון להימנע ככל הניתן מהסלמה, לפעמים בכל מחיר. כולל מחירים רגישים של פגיעה בכוחות אמריקניים, שמציבה אותו באור חלש למדי הפוגע בכוח ההרתעה שלהם.

## שתיקת הנשיא

התגרויות החות"ים, שממש מזמינות מלחמה כלפיהם, עוברות לרוב בשתיקה וגם ההתרוסות האיראניות באמצעות שלוחיהם הרבים מטופלות בכפפות משי. גם בתקיפה האחרונה, שבוצעה על ידי קבוצות מיליטנטיות רדיקליות הנתמכות על ידי איראן, שפעלו בסוריה ובעיראק, באמצעות מזל"ט בלתי מאויש על כוחות המוצבים בצפון מזרח ירדן, ליד גבול סוריה, שבה נהרגו שלשה אנשי צבא אמריקאיים, התגובה התרזתה באיזמים עתידיים בלבד. ביידן, שנדחק לפינה וקלט את הזעם האמריקאי מחוסר האונים שהוא משרד מול המתקפות שחצו כל קו אדום אפשרי, שלח איום כולל ש"נעמיד את כל האחרים באחריות בזמן ובאופן שנבחר ואל תטילו ספק בכך". אבל רבים בארה"ב המשיכו להטיל ספק בכשירותו לנהל את המערך הרב זירתי המורכב, שאולי גדול עליו

ברור שהיא מימנה, חימשה אימנה ותיאמה את הפעילות של חמאס והג'יהאד האסלאמי. איראן פועלת במזרח התיכון באמצעות הפרוקסי שלה, שהם חיזבאללה, חמאס, חות"ים ומיליציות פרו איראניות בסוריה ובעיראק שירו על כוחות ארה"ב והרגו שלשה לוחמים, וכל הגישה הרכה כלפיה נובעת מהמחשבה אצל ביידן שעדיין צריך ואפשר להגיע עימה להסכם גרעיני. מכאן נובע ההימנעות מהתמודדות ישירה עם איראן, בשל החשש שתגרום מלחמה אזורית וגם כדי לשמור פתח להסכם גרעיני".

## מי בעד המלחמה ומי נגד

"מבחינה אזורית, ההנחה היא שבין היתר חמאס קבע את העיתוי של ההתקפה שלו כדי לחבל בתוכנית האמריקאית ולגדוע את הנורמליזציה בין סעודיה לבין ישראל, שהייתה פרויקט דגל של ביידן, במחשבה שהוא יסייע לו מאד בבחירות לנשיאות. גם המעורבות של חיזבאללה ושל החות"ים מתחברת למאבק האזורי הגלובאלי, המורכב היום מהציר הפרו אמריקאי מול הציר האיראני רוסי סיני, וכל ניצחון של החיזבאללה או החות"ים יהיה בעל השלכות אזוריות גלובאליות. נכון לעכשיו המלחמה טובה לרוסים, כי היא מסיטה את תשומת הלב מאוקראינה והיא טובה גם לסינים כי היא מסיטה תשומת הלב ממה שהם מנסים לעשות באסיה. ארה"ב מעוניינת אף היא להגביל את המלחמה שהיא תישאר רק בעזה ולא תתפשט לאזורים אחרים".

מאלו טעמים?

"משתי סיבות עיקריות. האחת, שהיא מתקשה להתמודד עם המלחמה באוקראינה לצד האיזמים ממקומות אחרים ולא רוצה שעל הראש שלה תהיה עוד מלחמה אזורית במזרח התיכון. לכן היא איימה על איראן וחיזבאללה שלא להרחיב את

כל החלטה אמריקאית נמצאת מערכת הבחירות העתידית שעולה על כל שיקול אחר.

## לחצים סותרים

האמנם? האם הפוליטיקה האישית של ביידן תפגע במטרות המלחמה של ישראל ובגינה מופעלת מערכת לחצים להכנסת סיוע הומניטארי, להורדת העצימות של התקיפות ובכלל? מסתבר שדברים שרואים משם כנראה נראים אחרת אצלנו, והיד הרכה לכאורה של ביידן לא נובעת מפחדנות אלא מדילמות כבדות משקל החותכות בו מכל כיוון אפשרי.

"ביידן שרוי באינסוף לחצים סותרים מזירות שונות וההחלטות שלו לגבי המלחמה וגבולותיה מושפעות מכמה מקורות", מסביר פרופ' איתן גלבוע מומחה לארה"ב באוניברסיטת בר אילן וחוקר בכיר במכון ירושלים לאסטרטגיה וביטחון, "יש את המקור הראשון שהוא האזור עצמו, לעומת המקור השני של הזירה הגלובאלית והמקור השלישי של הזירה הפנימית האמריקאית ובייחוד הבחירות לנשיאות 2024. בתוך כל אחד יש גם מרכיבים שונים ולחצים בפני עצמם".

"מבחינה אזורית ברור לממשל ביידן שגם אם איראן לא ידעה במפורט שחמאס מתכנן כ-7 באוקטובר מתקפה בסדר גודל כזה על העוטף,

מפאת גילו ומצבו המנטלי, החלק שמאיים על ביידן יותר מכל דבר אחר.

שכן מה שבאמת מטריד אותו בימים אלו, כשדרמות גלובאליות גדולות מתרחשות, היא הדרמה האישית שהוא ניצב לפניה במערכת הבחירות האחרונה של חייו שתתקיים בעוד כחשעה חודשים (ב-5 לנובמבר), שנכון להיום לפי התחזיות והדירה של טראמפ המתחרה בו מטעם הרפובליקנים, עלולה להיות כושלת במיוחד. לפי הסקרים, מעל 60% מהאמריקאים ספקניים לגבי יכולותיו המנטליות של הנשיא הקשיש בן ה-81 ו-62% סבורים שארה"ב לא נמצאת בכיוון הנכון.

התוצאות אמורות להטריד במיוחד את ביידן, שמודע לכך ש-67% מהציבור האמריקאי מתעניין מאד במלחמה בעזה ואף עוקב מקרוב אחר התפתחויותיה, דבר חריג ביחס לאמריקאי הממיר צע שענייני הפנים תמיד נמצאים אצלו בסדר עדיפויות עליון והוא פחות מתעניין בנושאי חוץ. זה מחייב אותו להיות מעורה יותר במלחמה ולקרוא לקהל שלו, ש-80% ממנו ובעיקר המבוגרים שביניהם הבהירו בסקרים שהם תומכים בישראל. מצד שני, המלחמה רעה לבחירות ולתפיסת השקט שנשיא אמריקאי רוצה לשדר. עם מה שפחות הסתכנויות ופגיעות בחיילים אמריקאים. לכן יש מי שטוען שבראש הסולם של

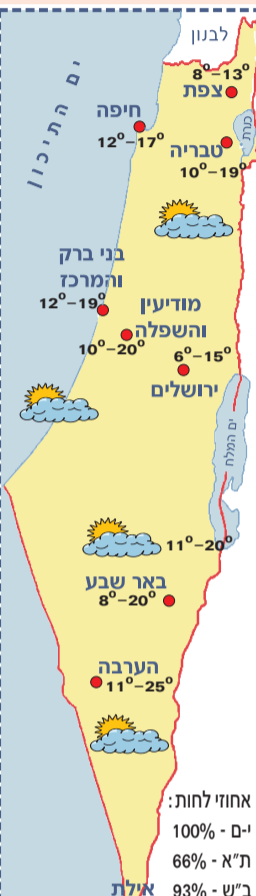


Table with 4 columns: Day, Time, Event, and Location. Includes events like 'מנחה גדולה' and 'מנחה קטנה'.

יום רביעי כ"ח שבט תשפ"ד
פסח ט"ו (2024)
הדף היומי בבלי: בבא קמא ז'

אוני-נט out 1599-550-330
ינוק קליט אינטרנט ממחשבים ללא עלות
ע"י אנשי מקצוע בכל רחבי הארץ

תזונות
בתי מרקחת
ירושלים - מכבי מרפאת
רמות, שדרות גולה 255,
025060166



תחזית מזג האוויר להיום:
מעונן חלקית. עליה נוספת
בטמפרטורות בעיקר
בהרים ובפנים הארץ.
תשקיף לימים הקרובים:

עיתון יומי
מינהלה, מערכת,
הפצה ופרסום
בני ברק: ז'בוטינסקי 108, ת.ד. 328, 51122
טל': 03-6170800, פקס: 03-6170801



תחיל להיות מושפעת משמעותית ולא דווקא מהשיקולים הנכונים.

"אנחנו אמנם עוד לא שם, אבל מתקרבים לאט לאט, ולכן גורם הזמן הוא די קריטי. כי אם בחודשיים וחצי הראשונים של המלחמה היה תאום מוחלט בעמדות ארה"ב וישראל עכשיו מתחילים לראות סדקים העלולים להתרחב אם לא יעצרו אותם. מי שאמור לעצור אותם ראשון הוא נתניהו עצמו, שבינתיים לפי מה שטוענים בווינגטון לא עושה זאת בגלל שקולים אישיים וקואליציוניים. כאמור בידן מתמודד עם אימים גדולים נוספים מהמגרש הצפון קוריאני כשהמנהיג הלא צפוי הורה לצבאו להתכונן לתקיפת דרום קוריאה וכן מהמגרש האסיאתי כשסין מאיימת כל העת בתקיפת טייוואן וארה"ב מחויבת לחוזה הגנה להתגייס לטובת טייוואן שאם לא תעמוד בו יפסיקו להתייחס אליה ברצינות. יש חזיתות רבות וסבוכות וזו הסיבה העיקרית שארה"ב לא רוצה מלחמה אזוטרית נוספת."

במילים אחרות מה שנראה כמו התנהלות רכרוכית של בידן נובע מניסיון שלו לתמרן ולשרוד בין זירות רבות בו זמנית?

"בדיוק כך. מצד שני מתחילים לראות שינוי במדיניות האמריקאית, שהייתה מורכבת מתגובות מוגבלות על 160 ההתקפות שהיו עד כה. הם החלו לפעול נגד החותמים כשיחד עם בריטניה הם תקפו אותם וגרמו להם נזקים כבדים. עד כה נזהרו האמריקאים מלהאשים את איראן ישירות ולראשונה הם עשו זאת וקשרו אותה גם לפעילות החותמית, גם להתקפה שהייתה על המוצב בירדן וגם על כל הפעילות ביס האדום. הם הגיעו למסקנה שאיראן רוצה לסלק את כוחותיהם והסיכוי להגיע עימה להסכם גרעיני שואף לאפס ולכן צריך לבלום אותם."

"לדעתי, עקב כך הם ויתרו על הרעיון של הסכם גרעין וזו התפתחות מאד חשובה, כי איראן מאד התקדמה בגרעין שלה והמלחמה קצת הסיטה את תשומת הלב מכך. האמריקאים הפכו למודל איך לא לנהל שיחות דיפלומטיות וביידן כשל במסגרת הדיונים על הסכם הגרעין, ולא רק הוא. גם אובמה וגם טראמפ נכשלו, כי הם העריכו לא נכון את הכוונות של האיראנים. אובמה חתם על הסכם, טראמפ יצא ממנו וביידן ניסה לחזור אליו. עכשיו לא יהיו להם ברירות אלא לוותר על ההסכם לחלוטין, כמו שאין להם ברירה אלא להשאיר כוחותיהם בעיראק ובסוריה, שאותם הם תכננו עוד לפני המלחמה להוציא לאחר שהתברר שהאיזמים עליהם יותר גדולים מהתועלת שהם מביאים. כי אם הם יוציאו אותם זה יחשב לניצחון איראני."

"כל אלו מוכיחים, כאמור, שיש כוחות רבים המושכים את בידן מכל עבר, שהוא לא יכול להתעלם מהם, ועל כן הוא מחשב צעדי בקפידה ומשתדל לא להגביר את המתח והלחץ מה שנקרא דלק למדורה הבעורת. לפני שהוא מחסל את אויביו החיצוניים, הגיוני שיעשה הכל למנוע את חיסולו הפוליטי, וסביר גם שרוב הבחירות שלו הולכות אחר הבחירות הנושפות בעורפו. לכן, לא פלא שבעולם טוענים שהמלחמה בעזה היא אולי הגורלית ביותר שהייתה אי פעם מבחינת ארה"ב שהעומד בראשה מנהל בעצמו את קרב חייו."

המלחמה ושלחה לאזור נושאת מטוסים ולאחריה נושאת מטוסי נוספת למפרץ הפרסי הערבי, כדי להרתיע אותם מפני הרחבת המלחמה. הנקודה השנייה קשורה לזירה הפנים אמריקאית. בידן נמצא בלחצים כפולים וסותרים. מצד אחד יש במפלגה הדמוקרטית 3 קבוצות המתנגדות למדיניות התמיכה של בידן בישראל: הפרוגרסיבים, המוסלמים והצעירים, והם מאיימים עליו שאם ימשיך לתמוך בישראל, כמו שעשה עד עכשיו, הם לא יצביעו עבורו. הם גם מאשימים את ישראל בפגיעות בחיילים האמריקאים וטענים שלולא המלחמה בעזה לא היו תקיפות מצד החותמים והחיזבאללה, ורוצים שביידן יקצץ, ואפילו יפסיק, תמיכתו בישראל ואף יוציא כוחותיו מהאזור. מצד שני, הרפובליקנים טוענים שהיפך, שמדיניותו הרכה נגד איראן הגבירה את הפרובוקציות שלהם ואת האתגרים שלה וצריך לפגוע בראש הנחש. הם סבורים שארה"ב צריכה לתקוף באיראן מטרות איראניות ומשכן בידן נמצא בלחצים סותרים."

"חשוב להבין שמצבו של בידן בבחירות לנשיאות לא טוב. טראמפ מראה שליטה ואחיזה במפלגה הרפובליקנית, לאחר שניצח בשתי מערכות בחירות קודמות. בסקרים הוא מוביל מול בידן גם בארצו וגם ב-8 המדינות הנקראות מתנדדות, כי הן מכריעות. הציבור נותן לביידן ציונים מאד נמוכים על התפקוד שלו, פחות מ-40 אחוזים, וזה עוד גורם לחץ עבורו. טראמפ הוציא הודעה שמגנה את בידן על מדיניותו כלפי איראן. הוא טען שבתקופתו ארה"ב לא הייתה מעורבת במלחמות, שזה שקר, אבל יש עשרות מיליונים שאני קורא להם 'טראמפיסטים' שמאמינים לשקרים של טראמפ. בידן כנשיא מכהן המבקש תקופת כהונה שנייה לא רוצה שיהיה לו מלחמות על הראש. כי נשיאם אמריקאים שמבקשים כהונה שנייה רוצים להציג את תקופתם כתקופת שלום ושגשוג ללא מלחמות ולביידן יש כבר את אוקראינה והמזרח התיכון, שזו אחת הסיבות להימנע ממלחמה כוללת שתסבך אותו עוד יותר."

לקראת מסלול התנגשות בין ישראל לארה"ב

האם בשביל למנוע מלחמה בכל מחיר בידן יפגע בכוח ההרתעה האמריקאי?
"נראה שביידן לא יוכל להבליג עוד והוא גם הבהיר שבכוונתו להגיב בזמן שיתאים לו, ואף יצא בהצהרה כי כבר החליט כיצד להגיב להריגת שלשת החיילים אמריקנים בירדן (ולפי CBS תוכנית הפעולה הכוללת תקיפות נגד גורמים איראנים, ומטרות איראניות בסוריה ובעיראק, שיימשכו כמה ימים, כבר אושרה - ר. גיל), באמצעות פעולה צבאית ישירה נגד איראן. עד כה הוא נקט בתגובות מאד מינוריות וגם עתה נראה שהתגובה תהייה עדיין מדודה באופן שלא יצית מלחמה אזוטרית, אלא שמדובר באזור מאד לא יציב והשלכות תקיפה כזו אינן ברורות."

"נכון שארה"ב התייחסה בסלחנות לפרובוקציות האיראניות, כאמרה שהיא לא הייתה מעורבת בהחלטת חמאס לתקוף את ישראל. תגובותיה היו מאד מתונות גם כלפי המיליציות הפרו איראניות היושבות בעיראק ובסוריה שתקפו עשרות פעמים בסיסים בהם יש נוכחות צבאית אמריקאית (בסוריה יש כאלף חיילים אמריקאים ובעיראק כ-2500 שנמצאים שם כעתודה ונלחמים בשרידים של דאע"ש) וגם כלפי החותמים שגרמו לנזקים כלכליים עצומים לאחר שאילצו את חברות הספנות הגדולות לזוט מסלול עוקף אפריקה, כשגם הקואליציה שהקימו לא היוותה הרתעה מולם. אלא שזה נבע מהלחצים האדירים שהגיעו מכל כיוון אפשרי, שקשה לתמרן ביניהם."

"מצד אחד הוא לא יכול להרשות לעצמו שישראל תפסיד במלחמה כי זה יהיה הפסד שלו. מצד שני הוא לא יכול להרשות לעצמו שאיראן תשיג הישגים כשהוא יוציא כוחותיו מסוריה ומעיראק ושהחותמים ימשיכו להשתולל. לכן המפתח לדעתו הוא בצמצום משמעותי של היקפי המלחמה בעזה, שירגיע את החותמים ואת החיזבאללה שהתנו את הפסקת התקיפות מצידם בהפסק